

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра обліку і оподаткування

БУГЕРЧУК БОГДАН АНАТОЛІЙОВИЧ

**Організація і методика складання звіту про фінансовий стан
підприємства**
(на матеріалах ТзОВ «Кам'янець-Подільський птахокомбінат»
м. Кам'янець-Подільський Хмельницької області)

ДИПЛОМНА РОБОТА

спеціальність 8.03050901 «Облік і аудит»

Допущено до захисту
зав.каф., к.е.н., доцент
_____ Мельничук О.В.
«___» _____ 2017р.

Керівник
к.е.н., доцент Печенюк А.В.
Рецензент
к.е.н., доцент

Протокол №___ від «_____» _____
2017 р.
Оцінка:
національна шкала _____
кількість балів: _____ ECTS _____

Секретар ДЕК _____

Кам'янець-Подільський, 2017 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СКЛАДАННЯ ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ.....	
1.1. Історія Звіту про фінансовий стану як звітної форми.....	8
1.2. Дефініції Звіту про фінансовий стан	19
1.3. Економічна сутність складання Звіту про фінансовий стан..	24
1.4. Нормативно-правова база та огляд літературних джерел з методики складання Звіту про фінансовий стан підприємства	29
Висновки до розділу 1.....	34
РОЗДІЛ II. МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ І ПОДАННЯ ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН	
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства та аналіз фінансового стану.....	36
2.2. Організація складання і подання Звіту про фінансовий стан	48
2.3. Сучасна практика і методика складання Звіту про фінансовий стан.....	52
2.4. Міжнародна практика складання та подання Звіту про фінансовий стан	64
2.5. Організаційно-методичні аспекти проведення аудиту Звіту про фінансовий стан.....	73
Висновки до розділу 2.....	89
РОЗДІЛ III. СУЧАСНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ СКЛАДАННЯ ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН.....	
3.1. Основні напрямки удосконалення Звіту про фінансовий стан суб'єктів малого підприємництва	91

3.2. Особливості організації складання Звіту про фінансовий стан в умовах застосування інформаційних технологій	97
3.3. Удосконалення аудиторської перевірки з застосуванням комп'ютерних технологій.....	108
Висновки до розділу 3.....	116
ВИСНОВКИ.....	118
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	121
ДОДАТКИ.....	128

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У період переходу економіки України до ринкових відносин перед підприємствами постає ряд проблем, вирішення яких не можливе без удосконалення механізму оцінки їх фінансового стану.

Інформація, яка знаходить своє відображення у Звіті про фінансовий стан підприємства, є дуже важливою як для внутрішніх її споживачів (засновників, партнерів по бізнесу) для прийняття певних управлінських рішень, так і для зовнішніх споживачів (податкових органів, банків, акціонерів, інвесторів, інших кредиторів та ін.) для оцінки платоспроможності підприємства, ризику здійснення фінансових інвестицій або купівлі на фондовому ринку тих чи інших цінних паперів.

Джерельною базою при написанні магістерської роботи були праці таких відомих в Україні і за кордоном авторів як Белуха Н. Т., Білоус В. Т., Білоусько В. С., Бондарева Е., Бутинець Ф. Ф., Валувєв Б. И., Виговська Н. Г., Жук В. М., Костецька Л. А., Кравченко Л. І., Лузан Ю. А., Подольська В. О., Семенишена Н.В., Скирпан О. П., Сопко В. В., Усач Б. Ф., Шигун М. М. та інших.

Важливе теоретичне й практичне значення проблем методики складання і подання Звіту про фінансовий стан підприємства за П(С)БО 25 та їх невирішеність зумовили необхідність проведення дослідження та вибір теми магістерської роботи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дипломну роботу виконано відповідно до плану НДР економічного факультету та плану науково-дослідних робіт кафедри обліку і аудиту за темою «Організаційно-методичні засади обліку, оподаткування та контролю в умовах економічної трансформації та міжнародної інтеграції».

В межах наукової програми виконано дослідження з узагальнення, систематизації та удосконалення організаційно-методичних аспектів складання і подання Звіту про фінансовий стан підприємств.

Мета і завдання дослідження.

Виходячи з актуальності й ступеня наукової розробки проблеми, метою магістерської роботи є теоретичне та методологічне обґрунтування методики складання Звіту про фінансовий стан та проведення аналізу і аудиту фінансового стану підприємств.

Виходячи з мети, у роботі поставлені наступні *завдання*:

- розглянути та узагальнити різні підходи щодо визначення суті бухгалтерського балансу (Звіту про фінансовий стан);
- уточнити класифікаційні критерії, які є підставою для групування балансів за їх релевантними характеристиками;
- розглянути організаційно-методичні аспекти складання, подання та аудиту Звіту про фінансовий стан для базового підприємства;
- розглянути методику аудиту Звіту про фінансовий стан на переробних підприємствах;
- узагальнити й надати пропозиції по удосконаленню методики та практики складання Звіту про фінансовий стан.

Об'єктом дослідження обрано механізм формування статей Звіту про фінансовий стан підприємств на прикладі ТзОВ «Кам'янець-Подільський птахокомбінат».

Предметом дослідження є сукупність організаційно-методологічних та методичних засад складання і подання Звіту про фінансовий стан на переробних підприємствах.

Методи дослідження. Під час виконання дипломної роботи застосовуються ряд методів та прийомів дослідження: групування, порівняння, балансовий метод, розрахунок відносних величин, методи елементарної математики та економічного аналізу, методи математичної статистики, тощо.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретичному узагальненні та розробці пропозицій, спрямованих на удосконалення організаційно-методичних засад складання і подання Звіту про фінансовий стан підприємств.

Основні результати дослідження, які становлять його новизну, характеризуються такими положеннями:

- розглянуто та узагальнено розвиток Звіту про фінансовий стан в історичному екскурсі;
- узагальнено теоретико-методологічні положення щодо категорії «баланс», що дало можливість визначитись у найбільш обґрунтованому визначенні;
- опрацьовано методичні підходи в частині методики складання і подання Звіту про фінансовий стан;
- узагальнено методичні прийоми та запропоновано ряд конкретних пропозицій з удосконалення Звіту про фінансовий стан підприємства;
- розглянуто методику складання Звіту про фінансовий стан в умовах компютерних технологій.

Практичне значення одержаних результатів. Окремі результати мають практичне значення та можуть бути впроваджені в практику ТзОВ «Камянець-Подільський птахокомбінат».

Апробація результатів дослідження. Окремі результати досліджень оприлюднені на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Фінансово-економічний розвиток України в умовах трансформаційних перетворень».

Публікації. За результатами досліджень опубліковано 1 наукову працю «Баланс як основна категорія бухгалтерського обліку» [67].

Структура і обсяг роботи. Дипломну роботу виконано на 120 стор. машинописного тексту, робота містить рисунки, таблиці, формули, список використаних джерел з 84 найменувань, додатки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ануфриев, В. Е. Балансовая теория двойной записи. *Бухгалтерский учет*. 2002. № 11. С. 68-75.
2. Аудит України: Становлення. Розвиток. Звершення. Київ : ТЗОВ «Болгов медіа центр», 2008. 160 с.
3. Бабіченко В.В. Розроблення прогностичного Звіту про фінансовий стан підприємства. *Фінанси України*. 2008. № 11. С. 110-118.
4. Бодюк А. В. Методологічні та нормативно-правові аспекти аудиту підприємницької діяльності Київ : Кондор, 2008. 360 с.
5. Бреславцева, Н. А. Балансоведение. Ростов-на-Дону : Феникс, 2004. 480 с.
6. Бундюк А. М. Бухгалтерський і податковий облік на підприємствах України. Одеса , 2004. 199 с.
7. Бурова Т.А., Корнієнко О.С. Бухгалтерський облік та аудит для менеджерів. Миколаїв: НУК, 2010. 128 с.
8. Бутинець Ф. Ф., Бондар В. П. Звітність підприємства. Житомир: ЖДТУ, 2008. 427 с.
9. Бухгалтерський облік у документах / Л. М. Чернелевський (ред.). Київ : Пектораль, 2008. 396 с.
10. Бухгалтерський фінансовий облік / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. Житомир : ЖІТІ, 2008. 672 с.
11. Величко О. Г., Голов С. Ф. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні. Д.: ТЗОВ «Баланс-Клуб», 2003. 768 с.
12. Вербило О. Ф., Бойко З. І. Бухгалтерський облік. Київ : НАУ, 2004. 424 с.
13. Гадзевич О.І. Основи економічного аналізу і діагностики фінансово-господарської діяльності підприємств. Київ : Кондор, 2004. 180 с.
14. Гаценко О. П., Стрибуль О. В. Бухгалтерський облік. Київ : Ун-т «Україна», 2008. 198 с.
15. Голов С. Ф., Костюченко В. М., Кравченко І. Ю., Ямборко Г. А. Фінансовий облік. К.: Лібра, 2008. 976 с.

16. Господарський кодекс України від І6.О1.2(ЮЗр. № 436— IV, зі змінами та доповненнями / Верховна Рада України URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436—15&pass=dCCMfOm7xBWM8P/EZi53Ue4.HI4h.s80msh8Ie6>
17. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку. К.: А.С.К., 2008. 266 с.
18. Губачова, О. М. Облік у зарубіжних країнах : навч. посіб. Київ : Укоопосвіта, 1998. 226 с.
19. Голов С. Підготовка і подання фінансової звітності згідно з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. *Бухгалтерський облік і аудит*. № 11. 1998. С.14-23.
20. Давидов Г. М. Аудит : теорія і практика. Кіровоград: ТЗОВ «Імекс-ЛТД», 2009. 323 с.
21. Даньків Й.Я., Остап'юк М.Я. Бухгалтерський облік. Київ : Знання, 2010. 469 с.
22. Даньків Й. Я. Бухгалтерський облік у галузях економіки. Київ : Знання-Прес, 2003. 206 с.
23. Демченко Т. А. Автоматизація бухгалтерського обліку : Технології використання ДЦП 1С Бухгалтерія. Умань: ТЗОВ «Аналітик», 2003. 82 с.
24. Дерій В. А. Організація бухгалтерського обліку в підприємстві. Тернопіль : Джура, 2004. 92 с.
25. Деєва Н.М., Дедіков О.І. Аудит. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 182с.
26. Должанський М. І. Бухгалтерський облік в Україні з використанням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Львів: ЛБІ НБУ, 2003. 494 с.
27. Дорош Н. І. Аудит: методологія і організація. Київ : Товариство «Знання» КОО, 2004. 402 с.
28. Економічний аналіз ; за ред. А. Г. Загороднього. Львів : Видавництво Національного ун-ту «Львівська політехніка», 2008. 428 с.
29. Євдокимова Н. М., Кірієнко А. В. Економічна діагностика. Київ : КНЕУ, 2003. 110 с.

30. Загородній А.Г., Партии Г.О. Бухгалтерський облік: основи теорії та практики. Київ : Т-во «Знання», КОО, 2004. 377 с.
31. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99р. №996— XIV / Верховна Рада України. URL <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996—14&myid=SE7MfTNFZoCh8P/MZi53Ue4.HI4h.s80msh8Ie6>. (дата звернення : 20.12.2016 р.).
32. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту. К.: Знання, 2009. 350 с.
33. Інструкція «Про затвердження плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції з його застосування» Наказ МФУ від 30.11.99. №291 (із змінами) / Верховна Рада України URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96—%E2%F0&myid=4/UMfPEGznhh8P/.Zi53Ue4.HI4h.s80msh8Ie6>. (дата звернення : 20.01.2017 р.)
34. Кадуріна Л. О. Основи аудиту. Київ : Слово, 2003. 184 с.
35. Кипарисов, Н. А. Курс теорії бухгалтерського учета. Москва : Госпланиздат, 1940. 282 с.
36. Конституція України від 28.06.96р. № 254к/96— ВР / Верховна Рада України URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96—%E2%F0&myid=4/UMfPEGznhh8P/.Zi53Ue4.HI4h.s80msh8Ie6>. (дата звернення : 20.12.2016 р.)
37. Косміна Р. М. Бухгалтерський облік. Київ : Вища школа, 2003. 174 с.
38. Кулаковская Л. П., Пича Ю. В. Основы аудита. Київ : Каравелла, 2004. 494 с.
39. Кулик В.А. Бухгалтерський баланс: минуле, сучасне, майбутнє : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2010. 186 с.
40. Лишиленко О. В. Бухгалтерський управлінський облік. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 253 с.

41. Лишиленко О. В. Бухгалтерський фінансовий облік. Київ: Центр навчальної літератури, 2008. 528 с.
42. Ловінська Л. Г., Стефанюк І. Б. Організація бухгалтерського обліку та фінансового контролю в сучасних умовах господарювання в Україні. Київ : НДФІ, 2009. 240 с.
43. Малышев, И. В. Теория двойственности отражения хозяйственных актов в бухгалтерском учёте. Москва : Статистика, 1971. 111 с.
44. Михайлов М. Г., Мельник О. А. Національні стандарти в бухгалтерському обліку: питання використання. Київ : Вища освіта, 2002. 400 с.
45. Мишин Ю.А. Итоговая учетная информация в системе контроля и управления финансами на современном предприятии. *Финансы и кредит*. 2009. № 32. С. 67-71.
46. Мних Є.В. Економічний аналіз. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 412 с.
47. Мякота В. Бухгалтерський облік на малих підприємствах. Х.: Видавничий будинок «Фактор», 2004. 328 с.
48. Нашкерська Г. В. Фінансовий облік. Київ: Кондор, 2008. 504 с.
49. Нашкерська Г.В. Бухгалтерський облік. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 464 с.
50. Остап'юк, М. Я., Лучко М. Р., Даньків Й. Я. Історія бухгалтерського обліку : навч. посібник. Київ : Знання, 2005. 276 с.
51. Партин Г. О., Загородній А. Г., Корягін М. В., Хом'як Р. Л., Височан О. С. Бухгалтерський облік. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2008. 246 с.
52. Петрук О. М. Регулювання бухгалтерського обліку в Україні: теорія, методологія, практика. Житомир: ЖДТУ, 2009. 152 с.
53. Податковий Кодекс України / Верховна Рада України. URL : http://advokat—ua.com.ua/podatkovy_kodeks_proekt.html. (дата звернення : 08.12.2016 р.)

54. Поленова С.Н. Структура, содержание и подготовка бухгалтерского баланса в системе US GAAP. *Международный бухгалтерский учет*. 2009. № 7. С.48-57.
55. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07. 02. 2013 р. № 73. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0391-99> (дата звернення : 15.01.2017 р.).
56. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання». Наказ МФУ від 31.01.2000 №20. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00> (дата звернення : 16.01.2017 р.)
57. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» Наказ МФУ від 29.11.99 р. №290. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0397-99>. (дата звернення : 11.01.2017 р.)
58. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єктів малого підприємництва» Наказ МФУ від 25.02.2000 № 39 : станом на 24.07.2015 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00> (дата звернення : 10.01.2017 р.)
59. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28. 05. 1999 р. № 137. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0392-99>.
60. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. МФУ від 24.05.95 р. № 88.
61. Понікаров В. Д., Серікова Т. М. Аудит. Харків : ВД «Інжек», 2009. 224 с.
62. Пушкар М. С. Фінансовий облік. Тернопіль: Карт-бланш, 2002. 628 с.
63. Рижикова О. Баланс. *Все про бухгалтерський облік*. 2008. № 8. С. 3-11.
64. Рудницький В.С., Лозовицький С.П. Аудит: робочі документи аудитора. Львів : ЛКА, 2010. 216с.
65. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства. Київ : Знання, 2004. 654 с.

66. Семенишена Н.В. Комунікативна та інформаційно-аналітична функції бухгалтерської звітності сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. на здобуття канд. ек. наук. Спец-ть 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит. Київ, ННЦ ІАЕ, 2008. 21 с.
67. Семенишена Н.В., Бугерчук Б.С. Баланс як основна категорія бухгалтерського обліку. Фінансово-економічний розвиток України в умовах трансформаційних перетворень: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. 6-7 квітн. 2017 р. (ЛТЕУ, м. Львів). Тернопіль : Крок, 2017. С. 196-198.
68. Семенишена Н.В., Слободян В.Д. Розвиток бухгалтерського обліку в Україні в умовах функціонування інституційного середовища. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2011. № 1. С.146-150.
69. Семенишена Н.В. Бухгалтерський облік і фінансова звітність : проблеми гармонізації з МСФЗ. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Серія: Фінанси і кредит, 2013. Вип. 2. С.138-144.
70. Семенишена Н., Каракозов О. Витрати майбутніх періодів та їх відображення у фінансовій звітності інституційних одиниць. Формування системи і механізмів обліково-аудиторського та аналітичного забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємств реального сектору економіки України: матеріали міжнар.наук.-практ. Інтернет-конф. 11-12 грудня 2012р., ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський. Ч.1. Тернопіль : Крок, 2012. С. 126—130.
71. Семенишена Н.В., Ткач Т.О. Звітність як елемент методу бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік, аналіз і аудит та управління економічними процесами в світовій і національній економіці: історія, сучасність, перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 23 жовтн. 2014 р., (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль : Крок, 2014. С. 65–67.
72. Семенишена Н.В. Моделі та сутність Балансу (Звіту про фінансовий стан). Бухгалтерський облік, аналіз і аудит в управлінні економічними процесами в світовій і національній економіці: сучасний стан та перспективи : матеріали

міжнар. наук.-практ. конф. 11 грудня 2015 р., (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль : Крок, 2015. 47-49.

73. Семенишена Н.В. Елементи Звіту про фінансовий стан інституційних одиниць : проблеми дефініцій. Бухгалтерський облік, аналіз і аудит в управлінні економічними процесами в світовій і національній економіці: сучаснісний стан та перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 11 грудня 2015 р., (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль : Крок, 2015. С. 90-93.

74. Серікова Т. М., Понікаров В. Д. Бухгалтерський облік. Харків : ВД «Інжек», 2009. 392 с.

75. Соколов, Я. В. Бухгалтерский учет: от истоков до наших дней : учеб. пособие для вузов. Москва : Аудит, ЮНИТИ, 1996. 638 с.

76. Сопко В. В. Організація і методика проведення аудиту. Київ : ВД «Професіонал», 2004. 624 с.

77. Сопко В. В., Сопко О. В. Бухгалтерський облік: основи теорії та концептуальні засади побудови. Київ : Товариство «Знання» України, 2002. 231 с.

78. Сопко В.В., Кім С.Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 440 с.

79. Старинский Б. От бюджетирования к стратегии. *Финансовая консультация*. 2009. № 21. С.16-17.

80. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України. К.: Видавництво А.С.К., 2003. 784 с.

81. Усач Б. Ф. Аудит. Київ : Знання, 2010. 232 с.

82. Чижевська, Л. В. Бухгалтерський баланс: проблеми теорії і практики. Житомир : ЖІТІ, 1998. 408 с.

83. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку. Київ : Знання, 2009. 525 с.

84. Шумляєв Б. О., Татаренко І. В., Рябий Є. І. Бухгалтерський облік. Дніпропетровськ, 2009. 342 с.